

Produkce a ceny chovaných ryb ve vybraných evropských zemích

Celková produkce chovaných ryb dosáhla v roce 2008 u následujících členských zemí FEAP: Chorvatsko, Kypr, Česká republika, Dánsko, Faerské ostrovy, Finsko, Francie, Německo, Řecko, Maďarsko, Island, Irsko, Itálie, Malta, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Španělsko, Švédsko, Turecko a Velká Británie objemu 1 680 924 tun s meztročním nárůstem 4,4 % (ten za období 2001-2008 činí přes 33 %). Dokládá to silné postavení chovaných ryb nahrazujících výpadky limitovaného mořského rybolovu a výrazně utlumeného komerčního lovu ryb ve vnitrozemských volných vodách. Nicméně skutečností je, že ne všechny druhy chovaných ryb se na produkčním růstu podílejí. K poklesu v posledních letech došlo například u kaprovitých ryb, pstruha, silný propad zaznamenal zejména úhoř, naopak výrazně nahoru šla produkce lososa a mořských chovaných ryb.

Vývoj produkce ve vybraných druhových skupinách ryb předkládá Tabulka 1.

Tab. 1: Vývoj produkce ve vybraných druhových skupinách chovaných ryb (v tis. tunách)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kaprovité ryby	79,3	77,7	72,7	73,3	73,0	73,3	72,7	70,3	63,1
Pstruh (nad 1,5 kg)	97,1	116,6	139,6	122,9	109,3	104,6	111,5	128,7	109,5
Pstruh (porcový)	239,4	234,1	224,6	218,5	222,9	214,8	213,9	205,8	205,3
Losos	611,0	640,8	671,8	756,8	717,0	749,0	763,6	913,8	970,2
Mořský okoun	57,8	56,2	61,1	62,1	68,7	79,7	97,3	93,4	115,9
Mořský cejn	73,2	77,0	79,8	88,3	88,9	93,8	119,5	105,1	152,1

Celková hodnota produkce chovaných ryb v zemích FEAP (ve farmářských cenách) rok od roku mírně narůstá. V roce 2008 činila 5321 milionů EUR, z toho na lososa připadalo 2741 mil. EUR, na pstruha 745 mil. EUR (o více než sto milionů EUR méně než v roce 2006 a 2007), na mořské ryby 1252 mil. EUR, na kaprovité ryby 209 mil. EUR.

Z pohledu jednotlivých zemí pak produkce měla vzestupnou tendenci v těch členských zemích FEAP, které odchovávají lososa a mořské ryby.

Údaje za vybrané země přináší Tabulka 2.

Tab. 2: Vývoj produkce chovaných ryb ve vybraných zemích (v tis. tunách)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Rakousko	2,7	2,3	2,2	2,1	2,4	2,5	2,6	2,6	2,6
Belgie/Lucembursko	1,5	1,5	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Chorvatsko	6,6	9,8	9,6	8,5	9,3	9,9	9,5	10,4	10,9
Česká republika	19,5	20,1	19,2	19,7	19,4	20,5	20,4	20,4	20,4
Dánsko	40,2	40,1	39,8	35,5	36,0	36,6	37,8	37,8	36,9
Finsko	15,2	15,5	14,9	12,2	12,3	13,7	14,0	11,0	12,0
Francie	59,6	59,2	55,3	49,5	51,0	48,8	50,7	49,2	40,8
Německo	35,6	36,1	36,0	36,0	34,7	35,1	35,1	35,1	35,1
Řecko	61,8	66,5	73,5	78,5	79,5	83,6	100,0	72,0	125,0
Maďarsko *)	19,5	17,7	18,4	17,7	17,7	17,7	17,6	15,1	15,1
Itálie	61,8	62,5	59,7	56,5	59,1	59,8	60,7	59,7	62,5
Nizozemsko	6,7	6,7	6,4	8,3	8,5	9,6	9,3	8,6	8,6
Norsko	470,5	485,4	543,4	594,6	580,6	655,4	690,9	841,4	870,4
Polsko	34,6	34,3	30,7	33,8	33,4	33,2	38,8	37,5	36,5
Španělsko	49,5	54,6	7,2	57,5	62,7	56,7	66,1	62,0	72,2
Švédsko	6,2	7,3	6,1	6,5	6,8	6,9	6,9	6,9	6,9
Turecko	78,3	67,0	62,5	67,2	71,2	78,8	92,7	100,2	114,2
Velká Británie	156,8	165,3	162,5	179,2	168,5	140,8	135,8	146,4	145,4

*) Maďarsko do FEAP statistiky zahrnuje i produkci násadového materiálu. Hodnota produkce samotných tržních ryb se pak ročně pohybuje kolem 8 až 10 tisíc tun.

Vývoj farmářských cen za kilogram produkce chovaných ryb (s výjimkou kaprovitých) měl v rámci celé FEAP (všech členských zemí) v období 2000-2008 obecně sestupnou tendenci.

Situaci u rozhodujících druhových skupin ryb registruje Tabulka 3.

Tab.3: Vývoj farmářské ceny u vybraných druhových skupin chovaných ryb - průměr za všechny země FEAP (v EUR za kg ryb)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kaprovité ryby	1,40	1,52	1,68	1,57	1,74	1,56	1,97	1,88	3,07
Losos	3,49	2,57	2,42	2,34	2,67	2,95	3,54	2,85	2,80
Pstruh	2,55	2,27	2,18	2,12	2,20	2,39	2,57	2,51	2,49
Mořský okoun	5,44	4,89	4,68	6,08	5,21	4,72	4,80	4,94	4,62
Mořský cejn	4,59	4,10	4,12	4,90	4,68	4,54	4,32	4,15	3,47

U kaprovitých ryb a pstruha byl cenový vývoj následující (Tabulky 4 a 5).

Tab. 4: Vývoj farmářské ceny u kaprovitých ryb - průměr za všechny země FEAP (v EUR za kg ryb)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kapr	1,46	1,56	1,72	1,63	1,76	1,60	2,00	1,93	3,23
Amur	1,50	1,58	1,55	1,70	2,07	1,65	2,00	1,94	1,96
Tolstolobik bílý	0,73	0,60	0,63		1,21	0,75	1,40	1,20	1,33
Tolstolobik pestrý								1,00	1,00

Tab. 5: Vývoj farmářské ceny u pstruha - průměr za všechny země FEAP (v EUR za kg ryb)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Pstruh (porcový, bílý)	2,10	2,16	2,07	1,87	1,90	1,98	2,23	2,30	2,17
Pstruh (porcový, pigmentovaný)	2,17	2,26	2,02	1,95	2,03	2,14	2,28	2,23	2,35
Pstruh (velký, nad 1,5 kg)	3,49	2,41	2,39	2,45	2,50	2,85	3,15	2,86	2,91

Všechny velké producentské země bílého i pigmentovaného porcového pstruha stabilizovaly svou produkci (Tabulka 6).

Tab. 6: Vývoj produkce porcového pstruha v rozhodujících zemích (v tis. tunách)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i><u>Pigmentovaný pstruh:</u></i>									
Velká Británie	15,2	12,0	12,2	12,2	12,2	12,5	10,7	9,7	9,7
Dánsko	7,0	7,0	7,0	5,0	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Francie	35,0	35,0	30,0	25,0	25,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Itálie	24,7	24,5	22,8	21,2	17,0	17,0	17,0	17,0	17,9
Španělsko	20,5	21,5	23,2	22,5	22,5	11,0	12,0	10,0	10,0
<i><u>Bílý pstruh:</u></i>									
Dánsko	23,0	24,0	24,0	22,0	22,5	22,5	22,5	20,5	19,5
Německo	21,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0
Itálie	19,0	18,8	17,5	16,2	22,0	22,0	22,0	22,0	21,0
Polsko	10,2	11,0	11,0	13,0	13,5	14,0	18,5	17,5	18,0
Španělsko	8,0	8,0	5,8	9,0	9,0	14,0	12,0	10,0	10,0
Turecko	42,6	36,8	35,0	38,0	38,0	38,0	38,0	38,0	38,0

Vývoj produkce kapra, amura a tolstolobika v členských zemích FEAP dokumentuje Tabulka 7.

Tab. 7: Vývoj produkce kaprovitých ryb v členských zemích FEAP (v tis. tunách)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i><u>Kapr:</u></i>									
Chorvatsko	2,3	3,0	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	2,2	2,2
Rakousko	0,6	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Belgie/Lucembursko	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Česká republika	17,1	17,4	16,6	16,9	17,0	17,8	18,0	17,9	17,5
Francie	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	0,0
Německo	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
Maďarsko *)	13,9	12,8	13,8	13,0	13,0	13,0	13,0	9,6	9,6
Polsko	22,6	21,5	18,0	19,2	18,8	18,0	18,0	18,0	17,0
<i><u>Amur:</u></i>									
Česká republika	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4
Maďarsko	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6
Polsko	1,5	1,5	1,5	1,2	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
<i><u>Tolstolobik:</u></i>									
Chorvatsko	0,3	0,3	0,2	0,3	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Česká republika	0,5	0,9	0,7	0,7	0,6	0,7	0,4	0,4	0,6
Maďarsko	3,1	2,9	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Polsko					0,4	0,5	0,6	0,6	0,6

*) Maďarsko do FEAP statistiky zahrnovalo v uplynulých letech i produkci násadového materiálu. Hodnota produkce tržního kapra se ročně pohybovala kolem 7 až 9 tisíc tun.

Pramen: *Production and Price Reports of Member Associations of the FEAP (Květen, 2009)*

Kapr na celoevropském trhu chovaných ryb

Kapr je hlavní hospodářskou rybou střední a východní Evropy. Tradice jeho chovu je zde staletá, v samotných českých zemích sahá přinejmenším až do 14. století, v jiných zemích (například Francie, Polsko, Německo) je jen o málo mladší. Své přední místo ve spektru chovaných ryb si kapr udržuje i v dnešním Rusku či Ukrajině. Jestliže však víme přesně o situaci v chovu této ryby ve střední a západní Evropě (celková roční produkce se zde pohybuje na úrovni kolem 60 tisíc tun), pak o výši jeho produkce v Rusku, Ukrajině, Bulharsku a Rumunsku můžeme po procesu tamních transformací národního hospodářství v posledním dvacetiletí jen spekulovat. Oficiální statistiky zcela chybějí, nicméně v každém případě však zřejmě jde celkem o početné desítky tisíc tun kapra ročně (jen v samotném Rusku se údajně v posledních letech produkuje chovem kolem 75 tisíc tun kapra a kaprovitých býložravých ryb). Trochu překvapivě pak může působit informace, že značné objemy kapra jsou konzumovány v Turecku, kde ovšem kapr pochází dominantně z hospodářského rybolovu v jezerech a velkých údolních nádrží (ročně kolem 14 tisíc tun).

Této tradici odpovídá i zažitý konzum kapra. Celá střední a východní Evropa stále preferuje živého kapra před opracovanou rybou a finálními výrobky. Má to své historické pozadí (typickým projevem jsou české Vánoce a Velikonoce), ale spočívá to také v nedávné minulosti charakterizované nedostatečně rozvinutou technologií sofistikovanějšího zpracování této ryby.

Preference živého kapra kupodivu platí i v západní Evropě. Je však zapotřebí dodat, že konzum kapra zde ve spotřebě sladkovodních ryb hraje velice limitovanou úlohu a omezuje se jen na regiony, kde je tato ryba konzumačně zakotvena staletou tradicí, případně na vymezené oblasti se specifickým etnikem či výraznějším náboženským založením, kde konzumace kapra patří do spektra dodržovaných stravovacích rituálů. Namátkou lze z větších územních celků jmenovat Bavorsko v Německu, Korutany či Štýrsko v Rakousku, oblast Orleánsu ve Francii, některé regiony na severu Itálie, Extramaduru ve středozápadním Španělsku (tady ovšem vedle kapra dominuje jiná kaprovitá ryba, konkrétně lín). Na druhé straně ovšem existují země, kde zařazení kapra do konzumovaných ryb je v podstatě nulové (celá Skandinávie, Velká Británie, Portugalsko, Nizozemsko, dnes už i Řecko).

Země střední a východní Evropy zacilují svůj chov kapra především na domácí trh, ovšem s výjimkou České republiky, kde jde polovina národní produkce na vývoz (zejména do Německa, na Slovensko, do Polska, Rakouska i jinam). V pozadí stojí několik skutečností, především je to vysoká kvalita této ryby, lze říci, že prověřená staletými, vždyť už v pozdním středověku putovala většina českého kapra do alpských zemí (tady stačí připomenout historku uváděnou biskupem Dubraviem v jeho knize O rybnících z roku 1547, kdy při hostině v Innsbrucku byli dovezení čeští kapři ceněni víc než domácí jezerní pstruzi). Dále je to příznivá geografická poloha České republiky, technicky usnadňující přepravu živého kapra prakticky po celé Evropě a v neposlední řadě i historické renomé našeho rybníkářství založené na záruce kvality, serióznosti obchodních vazeb a na spolehlivosti v dodávkách ryb.

Země západní Evropy stojí v konzumu chovaných ryb především na lososu a pstruhu duhovém, ve Středomoří pak kralují chované mořské ryby (mořský okoun a cejn). Losos a pstruh jsou na trhu nabízeni v dokonalé opracované podobě, navíc pak i ve formě mnoha typů výrobků od polotovarů až po „ready-to-eat“. Ačkoliv evropský chov lososa si udržuje

stálý výrazný růst produkce (a to i přes jeho kontroverzní dovozy ze třetích zemí), chov pstruha vstoupil do nejistého období a v lepším případě prochází stagnací, pokud ne produkční krizí. Předpokládat ovšem, že v té souvislosti by kapr mohl na západoevropském trhu sehrát úlohu úspěšného zástupce by bylo nerealné a nemístně optimistické. Kapr totiž zde, podobně jako ve střední Evropě, bude muset o svou tržní pozici tvrdě bojovat v prostředí nastupující silné konkurence jiných ryb (v čele s pangasiem), generační výměny konzumentů, měnících se stravovacích návyků, agresivní marketingové politiky a dalších vlivů. Cílem bude nikoliv zvyšovat podíl kapra na evropském trhu ryb, ale udržet stávající stav. I to bude úkol nad jiné obtížný.

Pramen: *Rybářské sdružení České republiky*

Pstruh a jeho stav v evropských zemích

V evropském chovu sladkovodních ryb výrazně převažuje pstruh duhový. Svůj zlatý věk prožíval zhruba do první poloviny devadesátých let minulého století, jeho produkce narůstala ročně o nemálo procent a do řad jeho dominantních producentů se s desítkami tisíc tun této ryby ročně řadily Dánsko, Itálie, Francie i Španělsko. Nicméně, začátkem druhé poloviny poslední dekády se již začaly objevovat dílčí potíže chovatelského sektoru, vycházející nejen z narůstajících výrobních nákladů (s nimiž nekorespondoval růst farmářské ceny pstruha), ale také ze zvyšujícího se environmentálního tlaku na chov (nové zákony o vodě, stanovení kvót krmiva či využívané vody k chovu, limitující finální objem výroby) a navíc i z narůstajícího ekonomického tlaku dovozu pstruha ze třetích zemí. Z mapy evropského chovu pstruha zmizely nesčetné malé, většinou rodinné farmy, jež neunesly tíhu potřeby zvýšených investic na technické úpravy odpovídající novým požadavkům na kvalitu vody a nestačily ekonomicky konkurovat jak silným producentům, tak narůstajícímu dovozu z teritorií, kde chov pstruha probíhal za ekonomicky a environmentálně podstatně méně náročných podmínek. V současnosti je chov pstruha duhového v Evropě v recesi a hledá cesty ke své udržitelnosti.

Byť jde o stejný druh ryby, lze kategorii pstruha duhového rozčlenit na tři podskupiny. Patří sem produkce velkého pstruha duhového (o kusové hmotnosti nad 1,5 kg), suplujícího pozici lososa. V Evropě se jej v roce 2008 odchovalo 110 tisíc tun, především v Norsku (60 tisíc tun), Finsku, Dánsku, Francii a ve Švédsku. Zbývající dvě podskupiny se rozlišují jen zabarvením svaloviny a zahrnují porcového (tabulového) pstruha, produkovaného v kusové hmotnosti od 250 do 400 g. V současnosti je spíše preferována horní hmotnostní hranice, lépe umožňující využívat rybu k filetování. Porcový pstruh je v jedné podskupině charakterizován klasickou bílou svalovinou, ve druhé podskupině pak pigmentovanou svalovinou, jíž lze docílit krmením ryb na karoteny bohatým krmivem. Kvalitativně a v podstatě ani cenově není mezi oběma podskupinami žádný rozdíl, jde spíše o stravovací zvyklost.

V roce 2008 bylo v Evropě (bez Ruska, Ukrajiny, Pobaltí, Bulharska a Rumunska) odchováno celkem 205 tisíc tun porcového pstruha, z toho 136 tisíc tun bílého a 69 tisíc tun pigmentovaného. Pozice největšího evropského producenta porcového pstruha patří Itálii (39 tisíc tun v roce 2008 /v roce 2000 to ještě bylo 44 tisíc tun/, za ní následuje Turecko (38 tisíc tun), Dánsko (26 tisíc tun /v roce 2000 ještě 30 tisíc tun/), Německo (22 tisíc tun), Španělsko (20 tisíc tun), Polsko (18 tisíc tun). Celkově lze říci, že k propadu produkce došlo v zemích

s chovem pstruha rozvinutým v šedesátých a sedmdesátých letech minulého století (Dánsko, Francie, Itálie, Španělsko či Velká Británie), naopak do „klubu“ velkých producentů vstoupily země, kde k rozvoji pstruhařství došlo až v osmdesátých letech (Polsko, Turecko).

Farmářské ceny porcového pstruha procházejí složitou situací a vypovídají o potížích, s nimiž se chovatelé potýkají. V podstatě zůstávají na zhruba stejné úrovni jako byly kolem roku 2000, přestože se výrazným způsobem zvýšily vklady do výroby (od cen krmiva a mezd až po vynucené investování do technického vybavení farem ke splnění podmínek zákonných environmentálních předpokladů jejich fungování). V roce 2008 činila zprůměrovaná evropská farmářská cena porcového pstruha s bílou svalovinou 2,17 EUR/kg, u ryb s pigmentovanou svalovinou pak 2,35 EUR/kg. Přitom cena těchto ryb v letech 2000/2001 se pohybovala kolem 2,16 a 2,26 EUR/kg. Znamená to, že během velmi kritického období posledních osmi či sedmi let vzrostla v Evropě farmářská cena porcového pstruha o pouhé 2,2 %, což je ve srovnání s inflačním trendem ve mzdách, krmivu, PHM, energiích a dalších výrobních vstupech naprosto zanedbatelné.

Ekonomické pozadí je dnes hlavní příčinou problémů evropského pstruhařství, tvořícího páteř kontinentální akvakultury sladkovodních ryb. Ostatně, i proto EK naléhavě hledá cesty a připravuje novou strategii udržitelnosti tohoto významného sektoru.

Pramen: Rybářské sdružení České republiky

Odchované ryby určené k vysazování do volných vod

Dosavadní oficiální statistiky produkce chovaných ryb si všímají především těch druhů, jež jsou v tržní velikosti určeny k humánnímu konzumu. Ryby pocházející z chovu, avšak využitě k vysazení do volných vod (ať již k rekreačnímu rybolovu nebo jako doplnění či posílení druhové populační struktury dané ichtyofauny) objemově evidovány nejsou, byť mohou tvořit významnou produkční skupinu a blíže vypovídat o charakteru akvakultury v té které zemi.

V současnosti se vede odborná diskuze o tom, zda je účelné tyto ryby registrovat a statisticky zachytit a zpřesnit tak obraz celkové akvakultury. Nešlo by přitom jen o ryby odchovávané na klasických, komerčně orientovaných farmách, ale také o produkci rybích líhní rybářských svazů a dalších podobných organizací (fungujících například pod hlavičkou orgánů ochrany přírody, velkých vodních děl, v zahraničí též menších specifických rybochovných hospodářství při jezerech a velkých tocích), jež ve své podstatě mají formu výrobních jednotek akvakultury.

V žádném případě se to netýká produkce násadového materiálu, určeného k dalšímu chovu (tedy například plůdku jako logické součásti procesu produkce tržní ryby).

Odhadovat, jaké objemy ryb jsou pro účely zarybňování volných vod produkovány, je velmi obtížné. Nicméně, na úrovni Evropy v každém případě půjde o tisíce tun ryb. Jen sama Velká Británie usuzuje, že pstruha duhového a obecného se pro uvedené účely v zemi ročně odchová

přes 4 tisíce tun, v Rakousku se jedná o minimálně 300 tun lososovitých ryb a tak by bylo možno pokračovat.

Z dosavadní diskuze zatím nevyplýnul žádný jednoznačný závěr. Je jisté, že by to přispělo k poznání zatím nevidované produkce z akvakultury, zjištění trendů v této oblasti a na základě seriózních údajů k navrhování evropsky orientovaných optimalizovaných opatření využitelných ve vodních ekosystémech, nicméně na druhé straně by to znamenalo další nárůst administrativního zatížení producentů. Navíc bez důsledného zapojení všech zatím vzájemně nepropojených existujících rybochovných jednotek by byl výsledek bezcenný.

V současnosti je celá záležitost předložena k posouzení Federaci evropských producentů ryb (FEAP) a první výsledky vyhodnocení se očekávají ke konci roku 2009.

Pramen: Rybářské sdružení České republiky

Kormoráni zůstávají problémem u nás i na evropské úrovni

Po mnohaletých jednáních a marném zdůrazňování problému, který pro evropské rybářství (ve vztahu jak k rybářskému obhospodařování volných vod, tak k chovu ryb) znamená chráněný kormorán, přijal 4. 12. 2008 Evropský parlament drtivou většinou hlasů panevropský program řízení populace kormoránů. Tím bylo dosaženo přijetí základní téze, že problém kormoránů, působících nesmírné škody na rybách, je realitou, jíž se musí nejvyšší evropské instituce seriózně zabývat. Po více než dvanácti letech se tak naplnil požadavek více než šesti tisíců rybářů z celé Evropy, kteří se 25. 10. 1996 sešli k mohutné demonstraci před štrasburským parlamentem, aby bojovali za svá práva hospodářů a chovatelů ryb.

Zdálo se, že nic nebude bránit v cestě hledat a najít způsob řešení letitého problému, jakým kormoráni jsou. Nicméně jednání o panevropském programu přešlo na půdu Evropské komise (DG pro životní prostředí a DG pro mořské záležitosti a rybářství) a stalo se předmětem jednání expertů členských zemí. Vlastní problém zůstal v evropském rozměru ve vzduchoprázdnu, navíc jej komplikují i rozdílné legislativní postoje některých unijních zemí v přístupu ke kormoránu. To je samozřejmě vážný handicap, neboť sám predátor nerespektuje hranice a přesunuje se volně ze země do země bez ohledu na tu kterou danou legislativu. Mezitím škody způsobované na rybách rostou či v lepším případě zůstávají stejně vysoké. Jejich výše je více než varující; v členských zemích EU kormoráni ročně zkonsumují či letálně poraní přes 300 tisíc tun ryb (tedy zhruba jeden tisíc tun denně).

Situace v České republice (hodnocení proběhlo na úrovni členských subjektů Rybářského sdružení České republiky, které ovšem reprezentuje zcela rozhodující část domácího produkčního rybářství) v podstatě odpovídá úrovni problému, jak jej pociťuje celá Evropa. Stavy hnízdicí stejně jako tažné populace kormorána neklesají, zůstávají v posledních třech letech na přibližně stejné úrovni, a podobně se to má i se způsobenými škodami na rybách. Kompenzace škod způsobených kormorány existuje, dosahuje však jen zhruba pětiny jejich skutečné hodnoty. Oblast volných vod, obhospodařovaných Českým a Moravským rybářským svazem a využívaných rekreačním rybolovem je rovněž kormorány značně postihována, ovšem podle příslušného zákona nemají organizace obhospodařující rybářské revíry na kompenzaci těchto škod nárok.

Během léta 2009 však došlo k zásadnímu obratu v pohledu na kormorána z pozice DG pro životní prostředí EK. Tento orgán totiž oficiálně (dopisem z 28. 7. 2009, adresovaným DG pro mořské záležitosti a rybářství) vyslovil závěr, že existující legislativa a přístup k problému jsou adekvátní k celoevropskému hodnocení problému a není zapotřebí na nich nic měnit. Opírá se přitom o nejednotnost postoje členských zemí ke kormoránu, což znemožňuje řešit problém na úrovni EK. Konstatuje dále, že nařízení o ochraně ptáků 79/409/EEC z roku 1979 nedává prostor pro celoevropské řešení záležitosti s tím, že jednoduché redukování populace kormoránů nesníží výskyt ptáků na potravně nejatraktivnějších lokalitách či jejich impakt na populace ryb. Kombinace kontroly a zmírňujících opatření v postižených oblastech by měla pravděpodobně vést k většímu efektu než celková redukce populace kormoránů. DG pro životní prostředí EK dále odkazuje na opatření citovaná v článku 9 výše uvedeného nařízení, uváděná jako ochranná z pohledu populací ryb a svým řešením spadající pod pravomoci jednotlivých členských zemí.

Představa panevropského programu řízení populací kormoránů, většinově přijatého Evropským parlamentem, tak vzala za své a bude jen na České republice, jak se k otázce kormoránů postaví (nicméně bude třeba postupovat v rámci pravidel citovaného nařízení).

Pramen: Rybářské sdružení České republiky

Poznámka MZe:

Dne 26.1.2010 v Úředním věstníku EU L 20/7 vyšla už v roce 2009 nově schválená směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků ze dne 30. 11. 2009, která zrušila dříve účinnou směrnici Rady o ochraně volně žijících ptáků 79/409/EHS. Stejně jako předchozí předpis i tento se týká ochrany všech druhů ptáků přirozeně se vyskytujících ve volné přírodě na evropském území členských států, na něž se vztahuje Smlouva.

Zahrnuje ochranu, regulování volně žijících ptáků a péči o ně, a stanoví pravidla pro jejich využívání, vztahuje se na ptáky, jejich vejce, hnízda a stanoviště.

Nově vydaná směrnice, stejně jako všechny novelizované „ptačí směrnice“ od července roku 1997, už nezařazuje v příloze I kormorána velkého do druhů, které musí být předmětem zvláštních opatření týkajících se ochrany jejich stanovišť s cílem zajistit přežití těchto druhů a rozmnožování v jejich areálu rozšíření.

V příloze II výše uvedené nové směrnice kormorán velký rovněž uveden není. Z této skutečnosti vyplývá podle ustanovení článku 7, že nemůže být loven. Lov kormorána, stejně jako podle stávající platné úpravy může být uskutečňován jen na základě odchýlení se od směrnice.